

«ESTONIA» BALLETI- KÜLALISED

Mööldes tagasi näiteks 1940-ndate aastatele meie balletikunstis, ei saa jätta märkamata selle avatust. «Estonia» laval tantsisid Galina Ulanova, Vladimir Preobraženski, Feja Balabina. Teatri etendustes tegid kaasa Natalia Dudinskaja, Konstantin Sergejev, Sofia Golovkina, Juri Zdanov jt. balletikuulsused. Hilisemast on säravalt meeles Doris Laine, Claude Bessy, Attilio Labisse'i ja Eva Jevdokimova tants. Viimastel hooaegadel on selle tasemega põnevust vähevoitu olnud. Moskva, Leningradi ja isegi Riitaga võrreldes oleme külalisartistide poolest peaaegu et vaeslapse osas. Nii on mõistetav suur huvi, mille kutsus esile Elizabeth Toohey ning David Mcallisteri (Austraalia) osavõtt «Estonia» «Don Quijote» etendusest. Balletiringkondades pole need nimed tundmatud. Mcallister osales edukalt 1985. aastal Moskvast toimunud V rahvusvahelisel balletiartistide konkursil. Seal kroonis edu mäletatavasti ka Kaie Kõrbi. Televisiooni vahendusel sai konkursist osa lai huvilistering. Jäi meelde D. Mcallisteri tantsu elurõõm ja sära. Ka siis oli tema paariliseks E. Toohey.

Austraalia balletitraditsioonid on küllaltki eakad. Juba 1833. aastal alustas Sydney's tööd tantsukool, külalistrupid näitasid järgnevatel aastakümnetel «Sülfiidi», «Giselle'i», «Asjatut ettevaatust» jt. balletilavastusi. Oluliselt elavnes huvi selle kunsti vastu 20. sajandi esimesel kolmandikul seoses mitmete

kuulsuste külalisesinemistega. Nii tantsis siin Anna Pavlova trupp 1926. ja 1929. aastal. Kohalikke tantsurühmi hakati moodustama viiskümmend aastat tagasi. Kujunes välja trupp «Austrian Ballet», mis 1973. aastal tantsis ka Nõukogude Liidu linnades.

Kohtumine Mcallisteri ja Toohey'ga «Estonia» balletilavastuses oli rõõmustav. Esimene on suhteliselt lühikest kasvu, mis tänu heale klassikalise tantsu valdamisele annab talle teatud eelised kiiret jalgedetöös, pöörates. Hüpetes oli kergust ja teravust. Kui lisada pooside täpsus, saame terve kimbu solistile vajalikke omadusi. Ka näitas ta oma kasvu kohta häid partnerivõimeid. Kõige selle juures oli tähtsaim tõdemus, et tantsu vormi kasutati edukalt Basilio Lavakju elustamiseks. Nägime elurõõmsat, energilist ja leidlikku noormeest, kes püüdleb armastatud Quiteria poole.

Elizabeth Toohey Quiteriana jäi pisut küll oma partneri varju, ent temagi tantsus oli toremaid momente. Muidugi erineb tema tantsukool meie omast. Oleme harjunud suurema painduvuse ja pooside täpsusega. Ent keha häälestalus võimaldas

tal sooritada tuure kompaktselt ja kindlalt. Neiu kuulub nende hulka, keda varasemal ajal nimetati «maisteks» tantsijateks. Sellisena sobis Quiteria osa talle hästi. Mõlemad moodustasid sobiva paari. Põnevad nägid välja ka külaliste kostüümid. Eriti nägusad, hea maitsega loodud olid viimase vaatuse omad. Meie tantsijate rõivad on selle kõrval vahest liiga estraadlikud.

Oleme väiksest kirunud «Estonia» «Don Quijote» praegust lavastust. Pole ta ei korralik koopia Leningradi originaalist ega ka vana balletit uudset nähtud interpretatsioonist. Praeguses olukorras on ta ikkagi mingil määral oma kavasaolekut õigustanud — sai võimalikuks nimetatud külalisesinemine, mis seekord mõjutas kogu etenduse õhkkonda. Meiegi tantsijad said nagu osa külalissolistide särast, moodustasid kokkuvõttes ilusa ansambli.

Oma esinemistega mujalgi tunnustust võitnud tantsijad andsid soodsa võimaluse võrdlemiseks. Meie teatri juhtivad solistid kannatavad tolle võrdluse hästi välja. Tahaks loota, et külalisesinejad ei jää «Estonias» juhuslikuks.

HEINO AASSALU